

Załącznik
do Uchwały Nr XL/153/08
Rady Miejskiej w Stawiskach
z dnia 29 grudnia 2008 r.

Plan Odnowy Miejscowości Stawiski

Stawiski 2008

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Gmina Stawiski – ogólna charakterystyka gminy	4
1.1. Cechy przyrodnicze, krajobrazowe i przestrzenne	4
1.2. Warunki demograficzne	8
1.3. Działalność usługowo – produkcyjna.....	11
2. Stawiski – charakterystyka miejscowości	13
2.1. Ludność	15
2.2. Infrastruktura techniczna.....	16
2.2.1. Zasoby mieszkaniowe	16
2.2.2. Infrastruktura drogowa	18
2.2.3. Gospodarka wodno – ściekowa	18
2.2.4. Gospodarka odpadami	19
2.2.5. Pozostała infrastruktura techniczna	19
2.3. Gospodarka	20
2.4. Oświata, kultura i organizacje pozarządowe	20
2.5. Historia i dziedzictwo kulturowe	23
2.6. Problematyka społeczna	28
3. Znaczenie zasobów	30
4. Ocena mocnych i słabych stron oraz szanse i zagrożenia w otoczeniu miejscowości Stawiski	32
5. Kierunki i priorytety rozwoju.....	33
6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność	
Stawisk	34
6.1. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność	
Stawisk do realizacji w ramach Działania 3.4. PROW	35
7. Wdrożenie i monitorowanie realizacji POM.....	39
Podsumowanie	41
Spis tabel	42
Spis wykresów	42
Spis map	42
Spis zdjęć	42

Wstęp

Lata 2007-2013 to okres nowej perspektywy finansowej w Unii Europejskiej. Zgodnie z założeniami reformy polityki wobec obszarów wiejskich od roku 2007. Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich jest finansowane w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), utworzonego na mocy Rozporządzenia Rady (WE) 1290/2005 w sprawie finansowania Wspólnej Polityki Rolnej. W wyniku utworzenia EFRROW nastąpiło połączenie dotychczasowych instrumentów finansowych rozwoju obszarów wiejskich (PROW 2004-2006 i SPO).

Wsparcie rozwoju i odnowy obszarów wiejskich jest jednym z kluczowych zadań, jakie Polska ma do zrealizowania jako kraj członkowski Unii Europejskiej. W ramach PROW 2007-2013 możliwe jest niwelowanie dysproporcji wynikających z różnic poziomu życia mieszkańców obszarów wiejskich i miast.

Niniejszy dokument jest warunkiem niezbędnym do aplikowania o środki w ramach Działania 3.4. *Odnowa i rozwój wsi* w ramach PROW 2007-2013, co regulują zapisy Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Plan Odnowy Miejscowości Stawiski (POM) na lata 2009-2015 zawiera charakterystykę Stawisk, inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości, analizę SWOT oraz planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną.

Plan Odnowy Miejscowości Stawiski odnosi się przede wszystkim do Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Stawiski, dlatego też w kontekście planowanych do realizacji inwestycji, jak np. *Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Stawiskach*, konieczne jest przedstawienie ogólnej charakterystyki gminy Stawiski.

gmina Stawiski sąsiaduje z gminą Przytuły, a od południa – z gminami: Jedwabne i Piątnica (wszystkie powiat łomżyński).

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 165km². W jej skład wchodzi 36 sołectw i miasto Stawiski. Obsługę komunikacyjną gminy Stawiski zapewnia system dróg o znaczeniu regionalnym i lokalnym. Na obszarze gminy brak jest linii kolejowej. Przez gminę Stawiski przebiega ważny szlak komunikacyjny – droga krajowa nr 61 Warszawa – Łomża – Augustów. Trasa ta prowadzi do przejścia granicznego z Litwą. Na sieć komunikacyjną na obszarze gminy składa się ogółem 215,6km dróg.

Obszar gminy Stawiski stanowi 18% powierzchni powiatu kolneńskiego i 0,8% ogólnej powierzchni województwa podlaskiego.

Według podziału fizyczno – geograficznego, gmina Stawiski położona jest w obrębie Wysoczyzny Kolneńskiej (mezoregion Nizina Północno- Podlaska).

Powierzchnia gminy charakteryzuje się stosunkowo dużym urozmaicheniem form morfologicznych, co sprawia, że na znacznym obszarze są tereny atrakcyjne krajobrazowo.

Teren gminy Stawiski położony jest na obszarze zlewni rzeki Narwi, przez północno – wschodnią część gminy przebiega główny dział wodny, oddzielający zlewnię rzeki Pisy od zlewni rzeki Biebrzy. Część środkowa i północno – zachodnia odnawiana jest przez rzekę Dzierzbę, która jest lewostronnym dopływem Skrody.

Przeważają tu średnie i słabe gleby, na których w większości uprawiane są ziemniaki i zboża. Jeśli chodzi o bogactwa naturalne, to gmina Stawiski posiada dość duże pokłady torfu i piasku nadającego się do przemysłu budowlanego i szklarskiego.¹ Na terenie gminy występują niewielkie złoża kruszywa naturalnego – piasek, żwir.

Gmina Stawiski ma do zaoferowania atrakcje turystyczne. Największą z nich jest Zalew (zdjęcie 1.) o powierzchni 4,55ha, usytuowany przy

---

¹ <http://www.stawiski.pl/index.php?k=1>

międzynarodowej trasie E61. Stwarza on szansę rozwoju turystyki w tym rejonie². Z wypoczynku nad Zalewem korzystają mieszkańcy Stawisk i okolicznych miejscowości.

Na rysunku widać fragment mola i ścianę lasów państwowych, z którymi zbiornik bezpośrednio sąsiaduje.

Zdjęcie 1. Zalew w Stawiskach

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Na terenie gminy znajduje się Uroczysko Dzierzbia (zdjęcie 2. i 4). Zajmuje ono powierzchnię około 40ha w rejonie lokalnego wzniesienia zwanego Sokolichą. Można tam zobaczyć bobry, które osiedliły się w rezerwacie kilka lat temu.

Miejscem, gdzie można odetchnąć świeżym powietrzem, wypocząć i podziwiać piękne krajobrazy jest też wspomniana już Sokolicha (zdjęcie 3.).

---

² Województwo Podlaskie, Podział administracyjny; kompetencje urzędników; ludzie sprawujący władzę, Krajowa Agencja Wydawnicza, Białystok 2000, str. 121

Zdjęcie 2. Uroczysko Dzierzbia

Źródło: www.stawiski.pl

Zdjęcie 3. Sokolicha

Źródło: www.stawiski.pl

To tylko niektóre wymienione atrakcje turystyczne na terenie gminy Stawiski. Miłośnicy przygód mogą odpocząć nad wodą czy też wśród rozległych przestrzeni łąk i pastwisk.

Zdjęcie 4. Uroczysko Dzierzbia

Źródło: www.stawiski.pl

1.2. Warunki demograficzne

Gminę Stawiski obecnie zamieszkuje 6830 osób, w tym 4320 na wsi i 2510 osób w mieście (stan na koniec dzień 30.06.2008r.). W ciągu trzech ostatnich lat nastąpił spadek liczby ludności. Ludność wiejska stanowi 63,25% ludności ogółem, natomiast ludność miejska 36,75% ludności ogółem. Gęstość zaludnienia wynosi 42 osoby na 1 km². Spadek liczby ludności w gminie spowodowany jest głównie utrzymującym się na wysokim poziomie odpływie mieszkańców oraz malejącym przyrostem naturalnym.

Poniżej przedstawiono w postaci tabeli i wykresu sytuację demograficzną w gminie Stawiski w latach 2006 – 2008.

Tabela 1. Struktura demograficzna mieszkańców gminy Stawisk

Lp.	Lata	Liczba ludności
1.	2006	6907
2.	2007	6846
3.	2008	6830

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach.

Na podstawie powyższych badań można przeprowadzić symulację liczby ludności w gminie Stawiski na najbliższe 7 lat. Jeśli założymy, że w gminie Stawiski, jak przez ostatnie trzy lata będzie ubywało średnio 26 mieszkańców, wówczas będziemy mieli sytuację przedstawioną w tabeli poniżej.

Prognozowany spadek demograficzny obejmuje okres od 2009 do 2015 roku.

Tabela 2. Prognoza demograficzna dla gminy Stawiski

Lata	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba mieszkańców	6804	6778	6752	6726	6700	6674	6648

Źródło: Opracowanie własne.

O możliwościach wzrostu gospodarczego, a także o potrzebach społecznych, decyduje w znacznym stopniu struktura ludności według zdolności do pracy. Mając to na uwadze, należy rozróżnić osoby w wieku³:

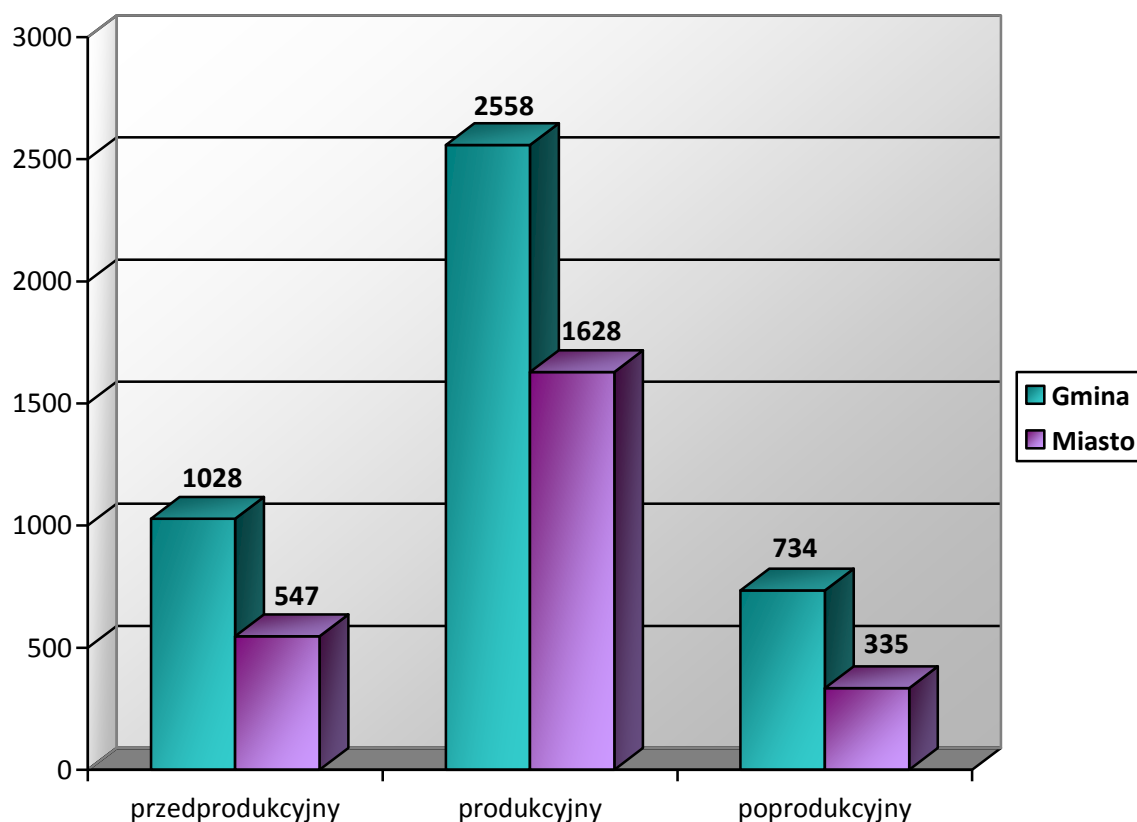
- przedprodukcyjnym (0-17 lat) – 1575 osób,
- produkcyjnym (18-65 lat – mężczyźni, 18-60 lat – kobiety) – 4186 osób,
- poprodukcyjnym (od 66 lat – mężczyźni, od 61 lat – kobiety) – 1071 osób.

Poniższy wykres przedstawia ludność gminy Stawiski według kategorii wiekowych, dane te pochodzą z II kwartału 2008r.

---

³ Tamże

Wykres 1. Ludność gminy Stawiski według kategorii wiekowych

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach.

W II kwartale 2008 roku Powiatowy Urząd Pracy na terenie gminy Stawiski zarejestrował 221 osób pozostających bez pracy. Wśród bezrobotnych najwięcej jest ludzi młodych, często absolwentów szkół średnich i zawodowych. Najliczniejszą grupę stanowią ludzie w przedziale wiekowym 18-25 lat⁴.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy, mimo wielu trudności uległa poprawie. W gminie Stawiski bardzo zauważalny jest spadek bezrobocia. Stan ten obrazują następujące dane, zawarte w poniższej tabeli.

---

⁴ Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie.

Tabela 3. Bezrobotni z terenu gminy Stawiski zarejestrowani w PUP w Kolnie

Lp.	Stan na	Ogółem bezrobotni
1.	31.12.2006	352
2.	31.12.2007	298
3.	30.06.2008	221

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie.

1.3. Działalność usługowo – produkcyjna

Gmina Stawiski jest typową gminą rolniczą bez rozwiniętego przemysłu. Nie ma tu dużych zakładów pracy. Rolnictwo w gminie związane jest głównie z sektorem prywatnym.

Wiodącym źródłem utrzymania mieszkańców gminy jest rolnictwo, w którym znajduje zatrudnienie ok. 80% ogółu pracujących w gminie, przy średniej krajowej ok. 34%.

W gminie Stawiski 14759ha gruntów należy do osób fizycznych, co stanowi 89,94% wszystkich gruntów. Z powierzchni tej 14409ha to grunty osób fizycznych wchodzące w skład indywidualnych gospodarstw rolnych.

Kolejną co do wielkości grupę stanowią grunty Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – 5,71% powierzchni gminy. Ogółem grunty Skarbu Państwa zajmują 6,92% powierzchni gminy.

Grunty gminy – 415 ha stanowią 2,53% wszystkich gruntów i są to przede wszystkim niewielkie działki (w większości nieużytki) i drogi. Gmina nie posiada gruntów, które mogłyby stanowić poważną ofertę inwestycyjną.

Strukturę gruntów w gminie Stawiski przedstawia poniżej tabela 4.

**Tabela 4. Struktura własnościowa gruntów w gminie Stawiski
wg stanu na dzień 01.01.2008r.**

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Udział %
1.	Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	116	071
2.	Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego (PGL) Lasy Państwowe	937	5,71
3.	Grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych z wyłączeniem gruntów PGL	38	0,23
4.	Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa (SP) z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	17	0,10
5.	Pozostałe grunty SP spośród gruntów zaliczanych do grupy gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	15	0,09
6.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym niepaństwowych osób fizycznych	7	0,04
7.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym niepaństwowych osób prawnych	7	0,04
8.	Grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	128	0,78
9.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	4	0,02
10.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do grupy gruntów wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	274	1,67
11.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	3	0,02
12.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób prawnych	5	0,03
13.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	1	0,01
14.	Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	14409	87,81
15.	Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	350	2,13
16.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do grupy gruntów, które są własnością rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich związków	1	0,01
17.	Grunty powiatów przekazane w trwały zarząd oraz grunty, których właściciele nie są znani	66	0,40
18.	Grunty wchodzące w skład wojewódzkiego zasobu nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	32	0,20
	Powierzchnia geodezyjna gminy	16410	100%

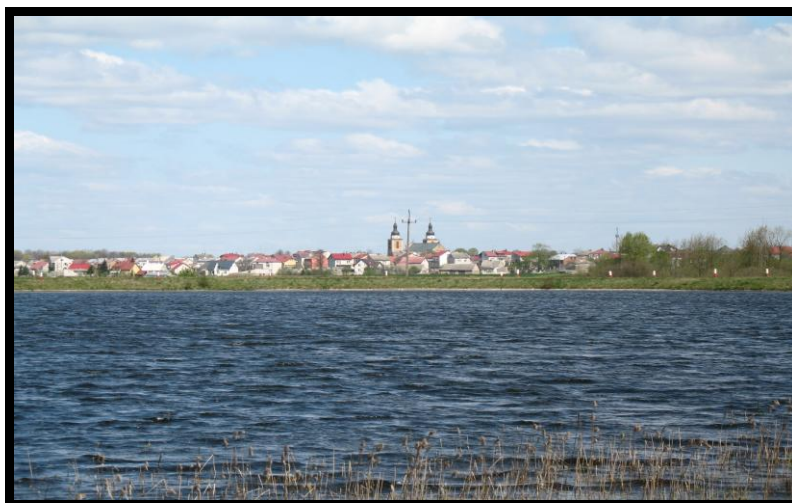
Źródło: Starostwo Powiatowe w Kolnie

2. Stawiski – charakterystyka miejscowości

Zdjęcie 5. Panorama Stawisk.

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach.

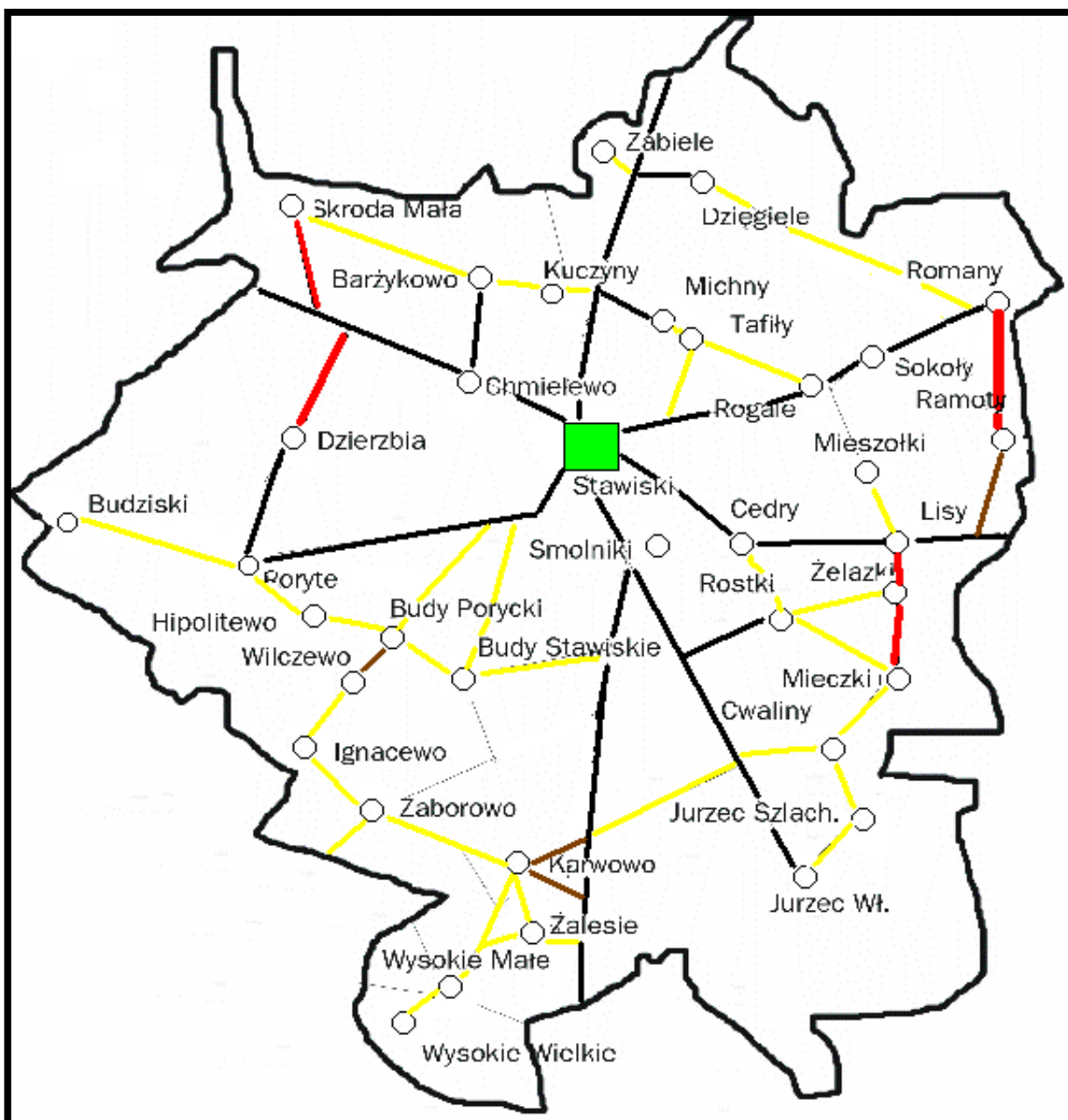
Zdjęcie 6. Zalew w Stawiskach.

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach.

W systemie osadniczym województwa podlaskiego Stawiski są ośrodkiem o znaczeniu lokalnym. Miasto położone jest centralnie w stosunku do terenu gminy. Jest ono jednocześnie głównym jej ośrodkiem. Mieści się tu siedziba władz samorządowych, zlokalizowane są liczne ośrodki z zakresu obsługi ludności, obsługi rolnictwa oraz zakłady produkcyjne.

Poniżej przedstawiono położenie Stawisk w gminie.

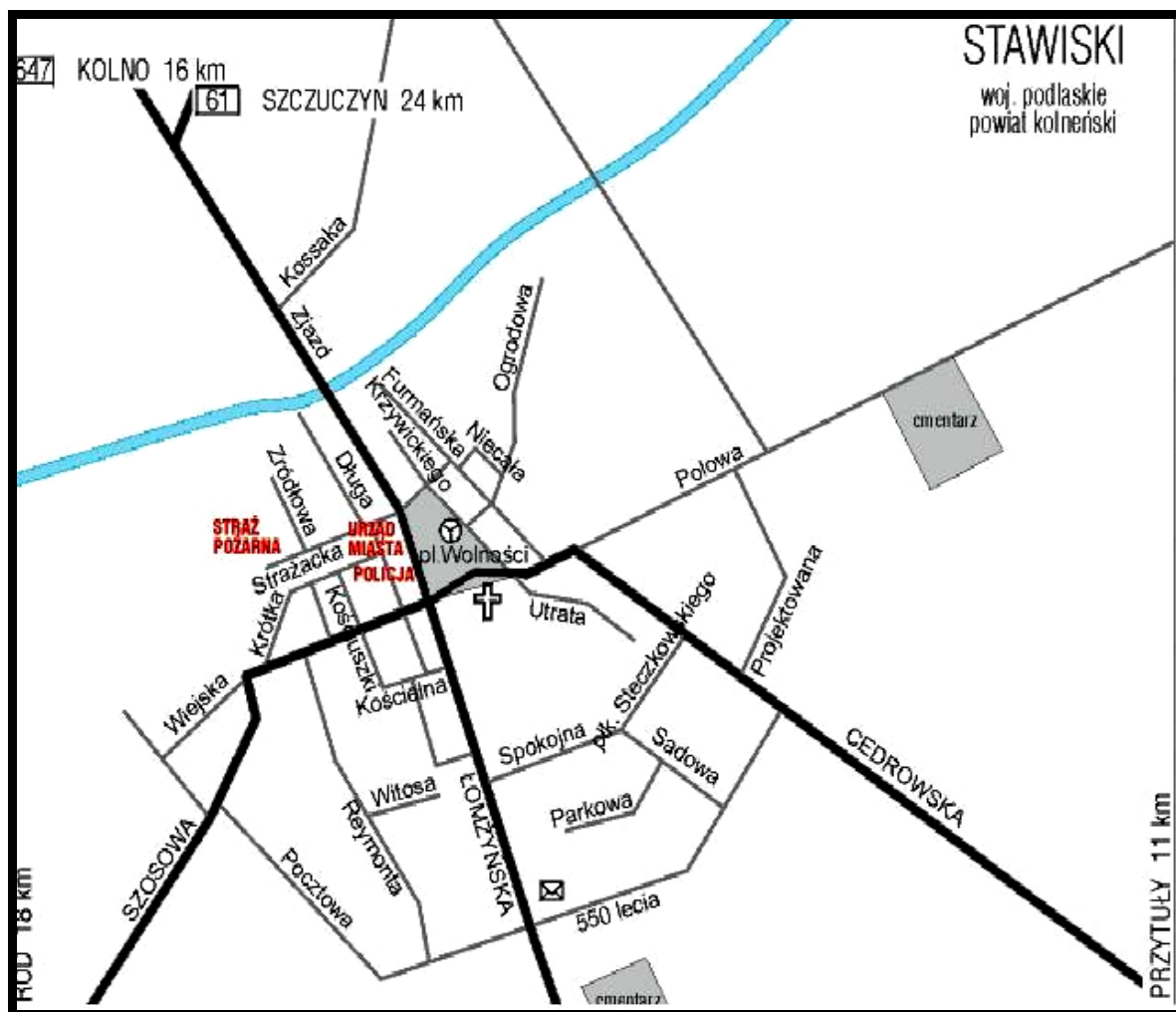

Mapa 2. Gmina Stawiski

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Miasteczko posiada kompletną infrastrukturę kanalizacyjną i wodociagową.

Mapa 3. przedstawia układ ulic w Stawiskach.

Mapa 3. Miejscowość Stawiski

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

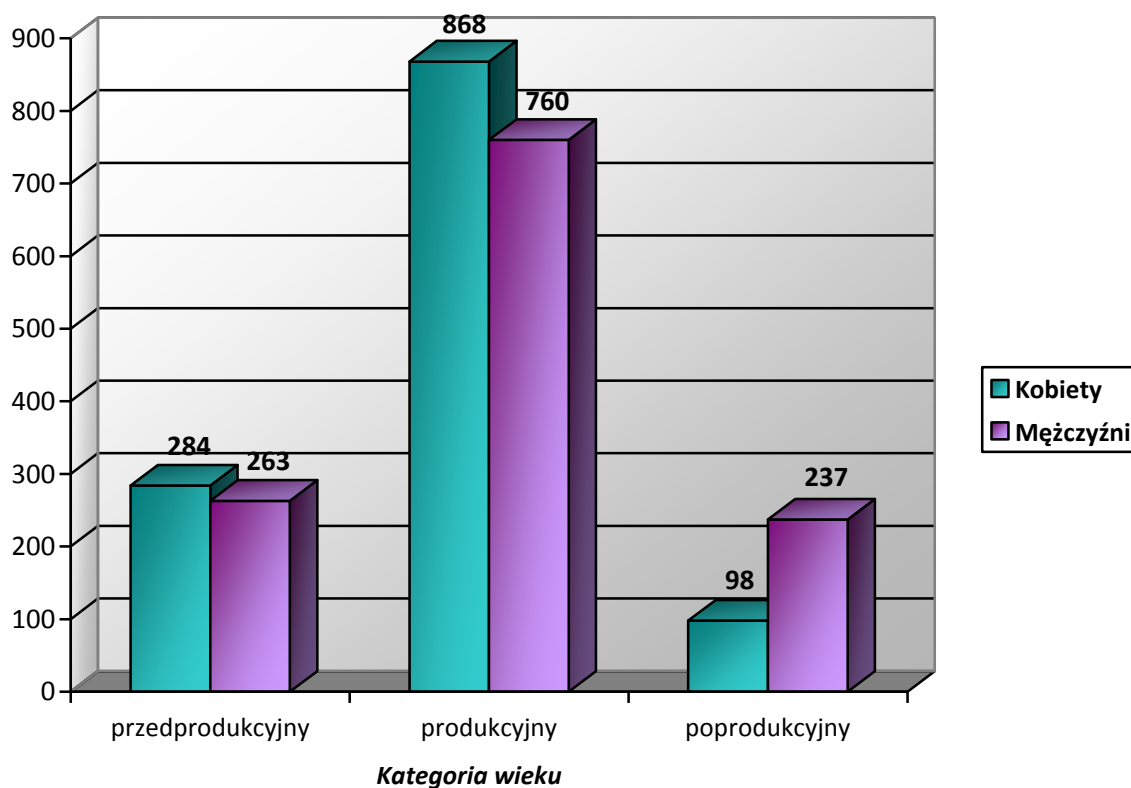
2.1. Ludność

W Stawiskach mieszka 2510 osób (stan na dzień 30 czerwca 2008r.), co stanowi 36,75% ogółu ludności gminy.

Wykres poniżej przedstawia ludność Stawisk według płci i grup wiekowych (stan na dzień 30 czerwca 2008r.), z czego:

- wiek przedprodukcyjny – 0-17 lat;
- wiek produkcyjny – 18-65 lat (mężczyźni), 18-60 lat (kobiety);
- wiek poprodukcyjny – od 66 lat (mężczyźni), od 61 lat (kobiety).

Wykres 2. Ludność Stawisk według płci i kategorii wiekowych.

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach.

2.2. Infrastruktura techniczna

2.2.1. Zasoby mieszkaniowe

Mieszkaniowy zasób miasta Stawiski liczy łącznie 776 mieszkań, z tego 57, tj. 5,3% stanowią lokale wchodzące w skład mienia komunalnego.

Większość komunalnych lokali mieszkalnych wymaga kapitalnego remontu. Potrzeby remontowe w zasobach komunalnych wynikają przede wszystkim z konieczności usuwania zagrożeń, w tym niezbędne jest najczęściej:

- porządkowanie przewodów kominowych,
- wymiana instalacji elektrycznej,
- wykonanie robót konstrukcyjnych,
- remonty dachów,

- remonty elewacji.

Od roku 1992 występuje wykup lokali mieszkalnych przez ich najemców posiadających umowy najmu na czas nieoznaczony. Lokale mieszkalne sprzedawane są na wniosek najemców.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta Stawiski.

	J. m.	Stan na 31.12.2007r.
ZASOBY MIESZKANIOWE		
Zasoby mieszkaniowe wg form własności		
Ogółem		
Mieszkania	mieszkanie	776
Izby	izba	3 058
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	55 374
zasoby gmin (komunalne)		
Mieszkania	mieszkanie	57
Izby	izba	156
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	2358
zasoby spółdzielni mieszkaniowych		
Mieszkania	mieszkanie	65
Izby	izba	230
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	3 642
zasoby zakładów pracy		
Mieszkania	mieszkanie	9
Izby	izba	34
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	586
zasoby osób fizycznych		
Mieszkania	mieszkanie	642
Izby	izba	2 626
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	48548
zasoby pozostałych podmiotów		
Mieszkania	mieszkanie	3
Izby	izba	12
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	240
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne		
Wodociąg	mieszkanie	727
ustęp splukiwany	mieszkanie	674
Łazienka	mieszkanie	623
centralne ogrzewanie	mieszkanie	548
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania		
1 mieszkania	m ²	71,4
na 1 osobę	m ²	22,7

Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego
(http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks)

Obecnie gmina Stawiski posiada 54 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni użytkowej 2230,02m², w tym 41 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 1570,88m² na terenie miasta Stawiski.⁵

2.2.2. Infrastruktura drogowa

Drogi i odpowiadające im ulice (krajowe, wojewódzkie i powiatowe) na terenie miasta posiadają łączną długość ok. 5,4km. To drogi o nawierzchni bitumicznej.

Drogi gminne na terenie obszaru miasta posiadają długość ogółem 6,4km, w tym drogi o nawierzchni twardej (bitumicznej lub z kostki betonowej) 4,2km. Pozostałe 2,2km ulic i dróg posiadają nawierzchnię brukową, gruntową lub żwirową.

Prawie wszystkie ulice miejskie posiadają obecnie co najmniej jednostronne chodniki o nawierzchni twardej. Charakterystyczną cechą sieci dróg powiatowych jest lokalny, gminny charakter z ograniczoną ilością powiązań tranzytowych. W związku z powyższym drogi powiatowe pełnią, w stosunkowo dużym stopniu, funkcje dróg gminnych obsługujących tereny przyległe do miasta.

2.2.3. Gospodarka wodno – ściekowa

Zaopatrzenie w wodę w Stawiskach odbywa się z własnych ujęć i stacji wodociągowych. Stawiski posiadają 2 studnie głębinowe i stację wodociągową o wydajności 64 m³/godz. Ponadto posiadają mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków, spełniającą wymogi ochrony środowiska. Oczyszczanie odbywa się metodą osadu czynnego.

---

⁵ Dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Stawiskach. Stan na 30 listopada 2008r.

Miasto posiada system kanalizacji sanitarnej z zastosowaniem układu grawitacyjno – pompowego. W chwili obecnej miasto jest w pełni skanalizowane, a stan techniczny sieci kanalizacyjnej należy określić jako dobry.

2.2.4. Gospodarka odpadami

Gospodarka Odpadami jest jednym z ważniejszych problemów miejscowości, wymagających jak najszybszego rozwiązania.

Odpady komunalne są wywożone na składowisko zlokalizowane przy drodze wojewódzkiej Nr 648 Nowogród – Stawiski – Przytuły. Obszar ten zajmuje 1,2ha. Źródłami powstawania odpadów komunalnych są głównie gospodarstwa domowe. Szacuje się, iż około 61% wytworzonych odpadów poddano procesom unieszkodliwienia i odzysku.

Prognozy wytwarzania odpadów na terenie Stawisk wskazują na fakt, iż ilość powstających odpadów komunalnych w kolejnych latach odznaczać się będzie tendencją wzrostową.

W roku 2007 rozpoczęto realizację rekultywacji składowiska odpadów w oparciu o posiadany projekt rekultywacji. Planowany rok zakończenia rekultywacji – początek 2010. W Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2001-2010, w planach związanych z rozbudową Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Czartorii, jednym z zadań jest budowa stacji przeładunkowej na terenie gminy Stawiski.

Uchwałą Rady Miejskiej w Stawiskach w sprawie ustalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Stawiski wprowadzono jednolity system gromadzenia i odbioru odpadów.

2.2.5. Pozostała infrastruktura techniczna

Na terenie miejscowości Stawiski w zakresie komunikacji elektronicznej działają: Telekomunikacja Polska S.A., MNI S.A. i operatorzy telefonii komórkowej.

Stawiski w energię elektryczną są zasilane z istniejącej na terenie miasta stacji transformatorowej RS 15/15 KV. Ponad 30% sieci SN i NN jest w złym stanie technicznym i wymaga modernizacji. Na terenie miasta nie występują obiekty ani urządzenia wykorzystujące alternatywne źródła energii. Brak jest też sieci gazowej.

2.3. Gospodarka

Na terenie Stawisk na koniec II kwartału 2008 roku zarejestrowanych było 70 podmiotów gospodarczych⁶, w tym:

- 1 – rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo,
- 4 – przetwórstwo przemysłowe,
- 2 – budownictwo,
- 36 – handel i naprawy,
- 3 – hotele i restauracje,
- 1 – transport, gospodarka magazynowa i łączność,
- 2 – obsługa nieruchomości i firm, nauka,
- 1 – edukacja,
- 3 – ochrona zdrowia i opieka społeczna,
- 17 – pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna.

2.4. Oświata, kultura i organizacje pozarządowe

Na terenie Stawisk zadania z zakresu oświaty realizują:

- Miejskie Przedszkole,
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki,
- Gimnazjum im. Adama Mickiewicza.

---

⁶ Ewidencja Działalności Gospodarczej, Urząd Miejski w Stawiskach.

Poza wyżej wymienionymi gmina Stawiski jest organem prowadzącym dla Szkoły Podstawowej w Sokołach i Szkoły Podstawowej w Porytem. Szkoła Podstawowa w Stawiskach posiada swoje filie: w Budach Stawiskich i Jurcu Szlacheckim, a Szkoła Podstawowa w Porytem ma swoją filię w Dzierzbi. Wszystkie szkoły filialne kształcą uczniów w klasach 0 – III.

Zdjęcie 7. Miejskie Przedszkole w Stawiskach

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Kształcenie w zakresie edukacji ponadgimnazjalnej zapewnia Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Stawiskach. W skład Zespołu wchodzi: Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Technikum, Szkoła Policealna, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Technikum dla Dorosłych. Organem prowadzącym szkoły w Smolnikach jest Powiat Kolneński.⁷

---

⁷ http://bip.st.kolno.wrotapodlasia.pl/jedn_org/zsps/zsps_stats.htm

Zdjęcie 8. Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Stawiskach

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Jednostkami animującymi życie kulturalne i sportowe mieszkańców Stawisk poza ich codziennymi obowiązkami szkolnymi i pracowniczymi są:

- Gminny Ośrodek Kultury wraz z podległą mu Biblioteką,
- szkoły podstawowe i gimnazjum,
- przedszkole,
- Urząd Miejski.

Wyżej wymienione jednostki organizacyjne wykonują zadania z zakresu:

- edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę,
- tworzenia warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- upowszechniania i organizacji czytelnictwa oraz pozyskiwanie zbiorów bibliotecznych,
- upowszechnianie i popularyzacja historii i tradycji lokalnej społeczności,
- organizacji spektakli, festynów, wystaw, odczytów i spotkań, itp.
- prowadzenia kół i ognisk artystycznych,
- realizowania imprez,
- świadczenia usług z zakresu działalności statutowej,
- prowadzenia młodzieżowych drużyn sportowych.

Organizacją aktywności sportowej mieszkańców Gminy zajmują się również kluby sportowe działające przy szkołach i KS Stawiski.

Na terenie Stawisk działają także:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Stawiskach,
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej Oddział w Stawiskach,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej w Stawiskach.

2.5. Historia i dziedzictwo kulturowe

Stawiski wzmiankowane są w zapisach od 1426r. jako wieś prywatna. W 1795r. Stawiski znalazły się pod zaborem pruskim. Natomiast w latach 1807–1815 były w Księstwie Warszawskim. Od 1815r. Stawiski należały do Królestwa Polskiego. W 1812r. miasto uległo znacznemu zniszczeniu wskutek wielkiego pożaru. W odbudowanym mieście rozwinęło się rzemiosło. Działały garbarnie, farbiarnie, fabryka sukna i kapeluszy.

W 1870r. Stawiski utraciły prawa miejskie.

W Stawiskach znajduje się dawny klasztor franciszkanów, sprowadzonych tu w 1688r., a także zespół budynków stacji pocztowej z 1828r. Franciszkanów usunięto ze Stawisk za popieranie powstańców styczniowych.

W dawnym klasztorze franciszkanów znajduje się obecnie plebania.

Zdjęcie 9. Kościół p.w. św. Antoniego Padewskiego w Stawiskach, obecnie parafialny w zespole klasztornym Franciszkanów

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Zdjęcie 10. Klasztor w zespole klasztorным Franciszkanów (obecnie plebania)

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Zdjęcie 11. Budynek główny w zespole poczty w Stawiskach.

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

W miasteczku mieściła się murowana synagoga z XVIII w., którą zburzono w 1942r. Obecnie na placu, gdzie stała synagoga, znajduje się kino i remiza strażacka.

Zniszczeniu uległ także kirkut, który znajduje się na wzniesieniu przed wjazdem do miasteczka.

Zdjęcie 12. Cmentarz ludności żydowskiej z czasów II wojny światowej.
Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Jest tu również grodzisko położone na terenie dawnego cmentarza żydowskiego, zwanego mogiłki.

Zdjęcie 13. Grodzisko wczesnośredniowieczne w Stawiskach.
Cmentarz żydowski tzw. Mogiłki.

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Na pamiątkę walki o odzyskanie niepodległości wystawiono w 1924r. na rynku w Stawiskach wizerunek Orła Białego rwącego się do lotu.

Na pobliskim cmentarzu znajdują się mogiły żołnierzy z 1939r.

Zdjęcie 14. Grób żołnierzy z 1939r. Cmentarz w Stawiskach.
Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Z dawnej posiadłości Kisielnickich zostały tylko słupy bramy wjazdowej do majątku z około 1890 roku.

Zdjęcie 15. Pozostałości bramy wjazdowej do majątku Kisielnickich w Stawiskach
Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

W Stawiskach zobaczyć można ciekawy zabytek, którym jest wiatrak typu „Holender”. Pomimo, iż posiada skrzydeł, to zachowało się prawie stoletnie

urządzenie do mielenia śruty. Wiatrak stanowi własność prywatną mieszkańca Stawisk.

Zdjęcie 16. Wiatrak typu holenderskiego w Stawiskach.

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Ponadto w Stawiskach do chwili obecnej jest wiele domów wybudowanych pod koniec XIX i na początku XX wieku.

W Stawiskach przed I wojną światową urodził się Akiba Rubinstein – wicemistrz świata w szachy. Stąd pochodziła również żona słynnego malarza Wojciecha Kossaka.

Zdjęcie 17. Dom zbudowany na początku XX wieku. Stawiski ul. Kościuszki

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

Zdjęcie 18. Dom zbudowany na początku XX wieku. Stawiski ul. Zjazd
Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach

2.6. Problematyka społeczna

W zakresie ochrony zdrowia na terenie Stawisk funkcjonują: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SALUS i gabinet stomatologiczny. Mieszkańcy Stawisk z usług lekarzy specjalistów korzystają głównie w Szpitalu Ogólnym w Kolnie i Szpitalu Wojewódzkim w Łomży.

W 2007r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach odnotował pomoc w 2003 sprawach – jest to głównie pomoc opiekuńczo - wychowawcza i prowadzenie gospodarstw domowych (praca socjalna) oraz pomoc osobom bezrobotnym.

Zadania z zakresu pomocy społecznej obejmują w szczególności:

- pomoc finansową – zasiłki stałe, okresowe, zasiłki celowe, specjalne,
- zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne;
- pomoc usługową – usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoce sąsiedzkie;
- pomoc rzeczową – posiłki, odzież, sprawienie pogrzebu;

- pracę specjalną, rozumianą jako działalność zawodową skierowaną ku osobom rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi.

W 2007 roku ze świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych włącznie z dodatkami mieszkaniowymi skorzystało 1205 rodzin. W okresie od lipca do 31 grudnia 2007r. przyjęto łącznie 668 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej i wydano 676 decyzji⁸.

Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się również kompletowaniem dokumentów osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych celem skierowania ich do Domu Pomocy Społecznej.

W ramach realizacji zadań Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach współpracuje między innymi z:

- Powiatowym Urzędem Pracy w Kolnie,
- Posterunkiem Policji w Stawiskach,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie,
- Zakładami karnymi,
- KRUS, ZUS,
- Miejskim Przedszkolem w Stawiskach,
- szkołami: Szkołą Podstawową w Stawiskach, Szkołą Podstawową w Porytem, Szkołą Podstawową w Sokołach, Gimnazjum w Stawiskach, Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych w Stawiskach,
- Kołem Chorych na SM,
- Kuratorami sądowymi,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kolnie,
- Sądem Rodzinnym i Nieletnich,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Stawiskach,

---

⁸ Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach

- Zakładami opieki zdrowotnej.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Liczba osób niepełnosprawnych na terenie gminy Stawiski na koniec roku 2007 wynosiła 188.

Identyfikacja problemów w sferze społecznej gminy Stawiski:

- bezrobocie,
- mała oferta zatrudnienia – wolna dynamika rozwoju rynku pracy,
- niska aktywność społeczna mieszkańców gminy,
- duże potrzeby remontowo - modernizacyjne w placówkach oświatowych gminy,
- trudna sytuacja finansowa związana z prowadzeniem szkół podstawowych i gimnazjum,
- rosnące potrzeby na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym,
- brak placówek świadczących specjalistyczną pomoc w zakresie wspierania rodzin dysfunkcyjnych i rodzin w sytuacjach kryzysowych,
- brak obiektu sportowego o charakterze ogólnogminnym;
- brak infrastruktury technicznej sprzyjającej integracji lokalnej społeczności.

3. Znaczenie zasobów

Zasoby są to wszelkie elementy materialne i niematerialne miejscowości, które mogą być wykorzystane obecnie lub w przyszłości dla realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć w celu wykorzystania potencjału miejscowości i jej rozwoju. W analizie zasobów uwzględniono te elementy zasobów, które mają związek z Osią 3 i Działaniem 3.4. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013, tj.:

- środowisko przyrodnicze,
- środowisko kulturowe,
- dziedzictwo religijne i historyczne,

- infrastruktura,
- gospodarka,
- sąsiedzi i przyjezdni,
- instytucje,
- ludzie, organizacje społeczne.

Tabela 6. Analiza zasobów miejscowości Stawiski

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o małym znaczeniu	Jest o średnim znaczeniu	Jest o dużym znaczeniu
Środowisko przyrodnicze				
Walory krajobrazu		X		
Walory klimatu (mikroklimat, wiatr....)		X		
Walory szaty roślinnej (runo leśne)			X	
Obszary lub obiekty cenne w znaczeniu przyrodniczym			X	
Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)			X	
Osobliwości przyrodnicze, Wody powierzchniowe (jeziora, rzeki, stawy, zalewy)			X	
Podłoże, warunki hydrogeologiczne		X		
Gleby, kopaliny		X		
Środowisko kulturowe				
Walory architektury wiejskiej		X		
Walory zagospodarowania przestrzennego		X		
Zabytki			X	
Zespoły artystyczne			X	
Dziedzictwo religijne i historyczne				
Miejsca, osoby i przedmioty kultu			X	
Święta, odpusty, pielgrzymki			X	
Tradycje, obrzędy, gwara		X		
Legendy, podania, fakty historyczne			X	
Specyficzne nazwy			X	
Infrastruktura				
Drogi				X
Chodniki				X
Oświetlenie				X
Działki pod zabudowę mieszkaniową		X		
Działki pod domy letniskowe	X			
Działki pod zakłady przemysłowe i usługi		X		
Pustostany mieszkaniowe i poprzemysłowe	X			
Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (młyny, kuźnie)		X		
Place i miejsca publicznych spotkań				X
Miejsca sportu i rekreacji				X
Gospodarka				

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o małym znaczeniu	Jest o średnim znaczeniu	Jest o dużym znaczeniu
Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		X		
Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe			X	
Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne		X		
Sąsiedzi i przyjezdni				
Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo miasta czy arterii komunikacyjnej, atrakcja turystyczna			X	
Ruch tranzytowy				X
Przyjezdni, stali i sezonowi		X		
Instytucje				
Placówki opieki społecznej		X		
Szkoły			X	
Domy kultury			X	
Ludzie, organizacje społeczne				
Ochotnicza Straż Pożarna				X
Koło Gospodyń Wiejskich	X			
Stowarzyszenia		X		

Źródło: Opracowanie własne.

4. Ocena mocnych i słabych stron oraz szanse i zagrożenia w otoczeniu miejscowości Stawiski

Praca nad analizą mocnych i słabych stron Stawisk w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego związanego z przeprowadzeniem diagnozy sytuacji miejscowości, pozwoliła na uzyskanie wniosków odnośnie stanu wyjściowego i perspektyw rozwoju. Zdobyta wiedza umożliwiła zestawienie wewnętrznych atutów, możliwości i pozytywnych cech miejscowości Stawiski umożliwiających podejmowanie skutecznych działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczego.

Tabela 7. Analiza SWOT.

Mocne strony	Słabe strony
1) Położenia Stawisk przy międzynarodowej trasie.	1) Brak skutecznych grup działania.
2) Niewielki, ale pięknie położony zalew.	2) Brak wytyczonych i urządzonych tras pieszych i rowerowych.
3) Bliskie położenie od jezior mazurskich.	3) Niewystarczający stan nawierzchni dróg.
4) Wysokie walory krajobrazu.	4) Mała konkurencyjność gospodarstw.
5) Zasoby historyczne miasteczka z zabytkami.	5) Brak ośrodka kultury, rekreacji i sportu.
6) Podnoszenie poziomu wykształcenia	6) Brak gazyfikacji

Mocne strony	Słabe strony
<i>i kwalifikacji przez mieszkańców.</i> 7) <i>Telefonizacja miejscowości i dostęp do sieci Internet.</i> 8) <i>Wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania miasta</i> 9) <i>Stale poprawiająca się infrastruktura drogowa</i>	7) <i>Niezadawalająca sytuacja ekonomiczna części ludności.</i> 8) <i>Brak miejsc pracy.</i> 9) <i>Wzrost emigracji.</i>
Szanse	Zagrożenia
1) <i>Możliwość pozyskania środków finansowych, w tym UE.</i> 2) <i>Rozwój współpracy z sąsiednimi jst.</i> 3) <i>Realizacja inwestycji powiatowych i gminnych.</i> 4) <i>Poprawa poziomu życia mieszkańców.</i> 5) <i>Wzrost ilości miejsc pracy wynikający z ożywienia gospodarczego w gminie i w miejscowości Stawiski.</i> 6) <i>Stworzenie możliwości dostępu sieci szerokopasmowych.</i> 7) <i>Rozwój sieci usług.</i> 8) <i>Zagospodarowanie walorów krajobrazowych.</i> 9) <i>Reklama miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez urządzenie ścieżek rowerowych i pieszych do tych miejsc.</i> 10) <i>Stworzenie infrastruktury technicznej sprzyjającej integracji lokalnej społeczności.</i>	1) <i>Postępująca indywidualizacja życia społecznego.</i> 2) <i>Narastające poczucie beznadziei.</i> 3) <i>Brak wystarczającej świadomości z dobrodziejstw ustawicznego kształcenia.</i> 4) <i>Minimalny rozwój gospodarstw.</i> 5) <i>Problemy demograficzne, starzenie się społeczeństwa i migracje.</i> 6) <i>Przekazywanie nowych zadań samorządowi gminnemu bez przekazywania odpowiednich środków finansowych.</i> 7) <i>Zbyt mała ilość środków finansowych możliwych do pozyskania przez samorządy gminne w stosunku do potrzeb.</i>

Źródło: Opracowanie własne.

5. Kierunki i priorytety rozwoju

Podstawowym priorytetem wynikającym z analizy SWOT jest ***unowocześnienie miejscowości Stawiski i zachowanie dziedzictwa kulturowego.*** Priorytet ten zostanie osiągnięty poprzez realizację konkretnych działań w zakresie określonych kierunków rozwoju, tj.:

- 1) poprawy stanu infrastruktury niezbędnej dla rozwoju nowoczesnego rolnictwa, działalności pozarolniczej, a tym samym wzrostu aktywności zawodowej mieszkańców Stawisk:
  - budowę i modernizację dróg (ulic w mieście) i chodników;
  - uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie gminy Stawiski;

- uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Stawiski;
  - zapewnienie dostępu do informacji na temat unowocześniania gospodarki i tworzenia nowych miejsc pracy, np. w zakresie usług agroturystycznych;
  - rozwój usług wspierających turystykę.
- 2) rozszerzenia oferty w zakresie kultury, sportu i bazy edukacyjnej:
- wybudowanie boiska wielofunkcyjnego;
  - budowę hali sportowej w Stawiskach;
  - remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Stawiskach;
  - modernizację stadionu w Stawiskach;
  - zagospodarowanie terenów nad zalewem;
  - oznakowanie miejsc atrakcyjnych turystycznie i historycznie;
  - odnowienie bramy wjazdowej do dawnej siedziby ostatnich właścicieli Stawisk Kisielnickich;
  - odnowienie parku w Stawiskach.

Powyższe kierunki rozwoju prowadzą do podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności.

6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność Stawisk

Plan Odnowy Miejscowości Stawiski zawiera zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia, które są zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Stawiski oraz w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Gminy Stawiski. Zadania te zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 8. Planowane zadania i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność Stawisk.

Lp.	Nazwa planowanego zadania	Czas realizacji	Wartość zadania
1.	Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury	2009	504 054
2.	Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej	2008-2011	1 064 500

3.	Przebudowa ulic na terenie miasta Stawiski	2008-2009	1 808 769
4.	Przebudowa ulicy Długiej w Stawiskach	2009	300 000
5.	Rozbudowa budynku Urzędu Miejskiego	2009	435 000
6.	Budowa hali sportowej w Stawiskach	2008-2010	5791555
7.	Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie Gminy Stawiski	2009-2010	2 500 000
8.	Moje boisko – Orlik 2012	2009	1 100 000
9.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2011-2013	1 288 462
10.	Przebudowa ulic na terenie miasta Stawiski	2012 - 2015	500 000
11.	Adaptacja pomieszczeń na mieszkania komunalne	2010 - 2013	150 000
12.	Modernizacja stadionu miejskiego	2010 - 2013	150 000
13.	Ochrona kultury i dziedzictwa narodowego	2009-2015	150 000
14.	Odnowienie parku w Stawiskach	2009-2011	100 000
15.	Budowa chodnika bezpiecznego ruchu przy drodze krajowej nr 61 do osiedla Smolniki w Stawiskach	2009-2010	200 000

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Stawiski i Wieloletni Program Inwestycyjny.

6.1. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność Stawisk do realizacji w ramach Działania 3.4. PROW

Do realizacji z działania 3.4. PROW „Odnowa i rozwój wsi” zakwalifikowano zadania pn. Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury,

którego celem jest aktywizacja mieszkańców Stawisk w perspektywie co najmniej 7 lat od przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości.

Zdjęcie 19. Gminny Ośrodek Kultury w Stawiskach

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach.

Zdjęcie 20. Gminny Ośrodek Kultury w Stawiskach

Źródło: Urząd Miejski w Stawiskach.

Gminny Ośrodek Kultury w Stawiskach obejmuje swoją działalnością mieszkańców całej gminy Stawiski, z czego ponad dwa tysiące to mieszkańcy samych Stawisk. Bazę lokalową stanowi budynek dawnego kina Saturn o łącznej powierzchni użytkowej 332,47m². Dzisiejszy stan budynku stanowiącego siedzibę

pozostawia wiele do życzenia. Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury przewiduje realizację prac z zakresu termomodernizacji oraz innych prac budowlanych poprawiających jego stan techniczny.

Istniejący budynek ze względu na zły stan techniczny nie jest w chwili obecnej użytkowany. Tymczasowo Gminny Ośrodek Kultury korzysta z pomieszczeń świetlicy przy ulicy Polowej 21 w Stawiskach.

W ramach planowanego remontu zaprojektowano przebudowę części budynku – parteru. Planowane są : biblioteka, biuro, łazienki, sala klubowa – świetlica oraz przebudowa pomieszczeń piętra, na które składają się pokoje, szatnia podstawowa na czystą i brudną odzież, zespół prysznicowy, zespół łazienek. Ze względów technicznych pomieszczenie biblioteczne podzielono na dwie części: czytelnia – stoły i krzesła oraz skład książek – regały z książkami.

Realizacja remontu zostanie zainicjowana projektem, o którego współfinansowanie z Działania 3.4. PROW wystąpi Gmina Stawiski – realizowanym na obszarze Stawisk.

W Stawiskach nie ma miejsca, które może pełnić funkcję centrum kulturalno – ośrodka spotkań lokalnej społeczności, tj. dzieci, młodzieży i dorosłych, a także być głównym elementem sieciowej struktury wiejskich ośrodków kultury – świetlic.

Harmonogram realizacji zadania przedstawia się następująco:

Tabela 9. Harmonogram realizacji Remontu budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Stawiskach

Nazwa	miesiąc / rok
Planowany termin przetargu - ogłoszenie przetargu	styczeń 2009
Planowany termin rozpoczęcia realizacji projektu - podpisanie umowy z wykonawcą	luty 2009
Etapy realizacji projektu: 1. Remont instalacji elektrycznej 2. Remont instalacji sanitarnej i grzewczej 3. Roboty remontowe wewnętrzne 4. Wymiana drzwi i okien 5. Remont dachu 6. Wykonanie elewacji	marzec – maj 2009

Planowany termin rzeczowego zakończenia realizacji projektu -podpisanie protokołu odbioru	czerwiec 2009
Planowany termin finansowego zakończenia realizacji projektu – dokonanie płatności za ostatnią fakturę	lipiec 2009
Złożenie ostatniego wniosku o płatność	sierpień 2009

Źródło: Opracowanie własne.

Aktualnie w programie Gminnego Ośrodka Kultury w Stawiskach prowadzone są następujące rodzaje zajęć:

- zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży;
- koło teatralne;
- zajęcia świetlicowe;
- szachy;
- Klub Seniora.

Harmonogram cyklicznych imprez organizowanych przez GOK w 2008r. zawiera między innymi:

- Konkurs Plastyczny „Karta Świąteczna”,
- Konkurs Recytatorski „Wiosna w poezji”,
- Dzień Matki,
- Festyn z okazji Dnia Dziecka,
- Piknik nad Zalewem,
- Obchody Święta Niepodległości.

Remont GOK w Stawiskach ma na celu stworzenie centrum kulturalnego, w którym:

- mieszkańcy Stawisk będą mogli spędzać wolny czas;
- dorośli będą uczestniczyć w życiu społecznym, kulturalnym i towarzyskim;
- organizowane będą:
  - zajęcia świetlicowe, prelekcje, zajęcia edukacyjne, zabawy, konkursy, turnieje rekreacyjno-sportowe,

- zebrania Lokalnej Grupy Działania,
- szkolenia zawodowe,
- imprezy okolicznościowe.

Docelowo ważnym elementem działalności GOK będzie promowanie Stawisk i obsługa ruchu turystycznego – np. poprzez funkcjonowanie punktu informacji turystycznej. Ponadto pośrednimi celami planowanego przedsięwzięcia jest:

- zwiększenie konkurencyjności miejscowości Stawiski;
- poprawa ładu przestrzennego i estetyki miejscowości;
- promocja Stawisk i poprawa ich wizerunku;
- rozwój społeczno-kulturowy i pobudzenie aktywności rekreacyjno-sportowej;
- integracja społeczności;
- wzrost lokalnego patriotyzmu;
- rozwój organizacji społecznych;
- podniesienie poziomu życia lokalnej społeczności.

7. Wdrożenie i monitorowanie realizacji POM

Przyjęty i zatwierdzony Plan Odnowy Miejscowości może być aktualizowany i dostosowywany do istotnych uwarunkowań rozwoju oraz oceny skuteczności dokonywanej w trakcie ewaluacji, czyli zazwyczaj w czteroletnich okresach, przynajmniej raz na czas trwania kadencji władz samorządowych, choć niewykluczone, że zmiany mogą zachodzić częściej w zależności od specyfiki okoliczności.

Postępy w realizacji przyjętego Planu Odnowy Miejscowości – zaakceptowanego przez mieszkańców Stawisk i przyjętego przez władze samorządowe gminy są na bieżąco monitorowane i oceniane przede wszystkim przez zainteresowanych, czyli samych mieszkańców Stawisk.

Szczególne role przypada pracownikom Urzędu Miejskiego w Stawiskach, którzy jako inicjatorzy Planu Odnowy Miejscowości są jednocześnie

odpowiedzialni przed społecznością Stawisk za jego systematyczną i trwałą realizację.

W tym celu pracownicy nie rzadziej niż raz na rok omawiają na specjalnych spotkaniach stopień wdrażania Planu Odnowy Miejscowości. Na spotkania te mogą być zapraszani eksperci i przedstawiciele organizacji współpracujących przy realizacji Planu.

Po zakończeniu kolejnej kadencji władz samorządowych przygotowane zostanie sprawozdanie i ocena realizacji na danym etapie Planu Odnowy Miejscowości Stawiski. Sprawozdanie to zostanie w sposób zwyczajowy udostępnione ogółowi mieszkańców Stawiski.

Podsumowanie

W poniższej tabeli przedstawiono wizję stanu docelowego Stawisk planowanej do osiągnięcia w 2015 roku, w wyniku realizacji powyższego priorytetu i kierunków rozwoju:

Tabela 10. Wizja stanu docelowego miasta Stawiski

<i>Co będzie je wyróżniać?</i>	<i>Czystość i estetyka oraz nieskażone środowisko naturalne</i>
<i>Jakie ma pełnić funkcje?</i>	<i>Usługowe, kulturalno-rekreacyjne</i>
<i>Jacy mają być mieszkańcy?</i>	<i>Aktywni, zaangażowani, ustawicznie, doksztalcający się, z inicjatywą dalszego rozwoju</i>
<i>Co będzie dawać utrzymanie?</i>	<i>Rolnictwo, usługi, handel</i>
<i>W jaki sposób ma być zorganizowana miejscowość i jej mieszkańcy?</i>	<i>Stowarzyszenia i lokalne grupy działania</i>
<i>W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?</i>	<i>Poprzez dyskusję i działanie</i>
<i>Jak ma wyglądać miejscowość?</i>	<i>Estetycznie, z wykorzystaniem walorów krajobrazowych i miejsc zabytkowych</i>
<i>Co będzie kultywowane, pielęgnowane i rozwijane?</i>	<i>Widomości związane z miejscami historycznymi i kulturowymi, sport, tradycja</i>
<i>Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?</i>	<i>Estetycznie</i>
<i>Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?</i>	<i>Zachowana zasada zrównoważonego rozwoju</i>
<i>Jakie ma być rolnictwo?</i>	<i>Nowoczesne i dochodowe</i>
<i>Jakie mają być powiązania komunikacyjne?</i>	<i>Zadawalające dla mieszkańców i przyjezdnych</i>
<i>Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?</i>	<i>Plac zabaw dla najmłodszych, wielofunkcyjne boisko sportowe, profesjonalne zajęcia świetlicowe</i>

Źródło: Opracowanie własne.

Spis tabel

Tabela 1. Struktura demograficzna mieszkańców gminy Stawisk	8
Tabela 2. Prognoza demograficzna dla gminy Stawiski	9
Tabela 3. Bezrobotni z terenu gminy Stawiski zarejestrowani w PUP w Kolnie	11
Tabela 4. Struktura własnościowa gruntów w gminie Stawiski.....	12
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta Stawiski.....	17
Tabela 6. Analiza zasobów miejscowości Stawiski	31
Tabela 7. Analiza SWOT.....	32
Tabela 8. Planowane zadania i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność Stawisk.....	34
Tabela 9. Harmonogram realizacji Remontu Gminnego Ośrodka Kultury w Stawiskach.....	37
Tabela 10. Wizja stanu docelowego miasta Stawiski.....	41

Spis wykresów

Wykres 1. Ludność gminy Stawiski według kategorii wiekowych.....	10
Wykres 2. Ludność Stawisk według płci i kategorii wiekowych.....	16

Spis map

Mapa

<i>Mapa 1. Położenie gminy Stawiski na tle województwa podlaskiego.....</i>	<i>4</i>
<i>Mapa 2. Gmina Stawiski.....</i>	<i>14</i>
<i>Mapa 3. Miejscowość Stawiski.....</i>	<i>15</i>

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Zalew w Stawiskach	6
Zdjęcie 2. Rezerwat Dzierzbia.....	7
Zdjęcie 3. Sokolicha	7
Zdjęcie 4. Rezerwat Dzierzbia.....	8
Zdjęcie 5. Panorama Stawisk.	13
Zdjęcie 6. Zalew w Stawiskach.	13
Zdjęcie 6. Miejskie Przedszkole w Stawiskach.....	21
Zdjęcie 7. Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Stawiskach.....	22
Zdjęcie 8. Kościół p.w. św. Antoniego Padewskiego w Stawiskach, obecnie parafialny w zespole klasztornym Franciszkanów	23
Zdjęcie 9. Klasztor w zespole klasztornym Franciszkanów (obecnie plebania)	24
Zdjęcie 10. Budynek główny w zespole poczty w Stawiskach.	24
Zdjęcie 11. Cmentarz ludności żydowskiej z czasów II wojny światowej.	25
Zdjęcie 12. Grodzisko wczesnośredniowieczne w Stawiskach.....	25
Zdjęcie 13. Grób żołnierzy z 1939r. Cmentarz w Stawiskach.	26
Zdjęcie 14. Pozostałości bramy wjazdowej do majątku Kisielickich w Stawiskach	26
Zdjęcie 15. Wiatrak typu holenderskiego w Stawiskach.....	27
Zdjęcie 16. Dom zbudowany na początku XX wieku. Stawiski ul. Kościuszki	27
Zdjęcie 17. Dom zbudowany na początku XX wieku. Stawiski ul. Zjazd	28
Zdjęcie 18. Budynek Gminnego Ośrodka Kultury w Stawiskach.....	36
Zdjęcie 19. Budynek Gminnego Ośrodka Kultury w Stawiskach.....	36